

NOWY WIELKI KANCLERZ PAPIESKIEGO WYDZIAŁU TEOLOGICZNEGO W WARSZAWIE

Papież Benedykt XVI, bullą daną w Rzymie, u św. Piotra, 3 marca, Roku Pańskiego 2007, w drugim roku pontyfikatu, mianował Księdza Biskupa Kazimierza Nycza nowym Arcybiskupem Metropolita Warszawskim. Nowy Arcybiskup Metropolita rozpoczął posługę biskupią w Archidiecezji Warszawskiej w bazylice archikatedralnej pod wezwaniem Męczeństwa Świętego Jana Chrzciciela w Niedzielę Palmową Męki Pańskiej, 1 kwietnia 2007 roku o godzinie 11.00. Ksiądz Prymas Józef Glemp w swym słowie podczas uroczystości objęcia urzędu przez arcybiskupa Kazimierza Nycza mówił: „Przychodzi do Warszawy Biskup na nowe czasy. Przychodzi teraz nowy człowiek na nowe czasy”. Arcybiskup Józef Kowalczyk, nuncjusz apostolski w Polsce, zwracając się do Arcybiskupa powiedział: „Przejmujesz bogate dziedzictwo Archidiecezji i Metropolii Warszawskiej...; przychodzisz do stolicy Polski...; masz je (dziedzictwo) strzec i ubogacać za przykładem Twoich wielkich poprzedników”. Ksiądz Arcybiskup w homilii stwierdził: „Niezbadane są wyroki Bożej Opatrzności. Wezwany spod Oświęcimia do Chrystusowego kapłaństwa, wychowany w szkole kardynała Wojtyły, umiłowanego Ojca Świętego Jana Pawła II, jako biskup pomocniczy w Krakowie, a następnie pasterz diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej, przybyłem do ołtarza katedry warszawskiej. Poślubiam dziś Kościół warszawski, całuję ołtarz do składania Najświętszej Ofiary i zasiadam na katedrze, z której będę głosić słowa Najwyższego Nauczyciela, Jezusa Chrystusa”.

Przyjście nowego biskupa jest wielkim wydarzeniem w życiu diecezji. Biskup zajmuje wyjątkowe miejsce w Kościele lokalnym: tak było już w pierwotnym Kościele, tak pozostawało przez wieki i tak jest dziś, jak lubimy dodawać, po Soborze Watykańskim II. Jest tak dlatego, bo miejsce biskupa we wspólnocie wierzących określa teologia, niezmienna pomimo zmieniających się czasów. W biskupie jest wśród nas obecny sam nasz Pan Jezus Chrystus, który stał się Kapłanem na wieki. Przez posługę biskupa sam Chrystus nieustannie głosi Ewangelię, udziela wierzącym sakramentów wiary, prowadzi nas do wiecznej ojczyzny. Słowa z homilii święceń biskupich w krótkich zdaniach oddają teologiczną rzeczywistość. Odwieczne misterium posługi biskupiej urzeczywistnia się w danym momencie czasu, w konkretnym Kościele, w określonych warunkach politycznych, społecznych i kulturowych. Ksiądz Arcybiskup Kazimierz Nycz zaczyna posługę biskupią w pierwszych latach nowego tysiąclecia, w Archidiecezji Warszawskiej i zarazem w stolicy naszej Ojczyzny. Przychodzi do nas jako biskup nowy, chociaż przez wiele lat pełnił posługę biskupią najpierw w Krakowie, a potem w Koszalinie. Ksiądz Arcybiskup będzie nas prowadził w nowe czasy bo przecież przyszłość zawsze jest nowa, niesie nieprzewidywalne zdarzenia, rodzi nowe umysłowe prądy i kulturowe zmiany.

Wraz z przyjściem Nowego Arcybiskupa, Papieski Wydział Teologiczny, złożony z Sekcji św. Jana Chrzciciela i św. Andrzeja Boboli, otrzymał nowego Wielkiego Kanclerza. Nasz Wydział istnieje prawie dwadzieścia lat, powstał w 1988 roku, ksiądz Arcybiskup Kazimierz Nycz jest jego drugim Wielkim Kanclerzem. Wielki Kanclerz jest kimś bardzo ważnym dla naszej uczelni, bo jest to przecież uczelnia kościelna, jej statut wiąże ją ściśle z Wielkim Kanclerzem, to Wielki Kanclerz reprezentuje Wydział wobec rzymskiej Kongregacji. Cieszymy się z tego, że Nowy Wielki Kanclerz przyszedł do nas z Krakowa, bowiem w Krakowie przez wiele lat istniał i dynamicznie działał Papieski Wydział Teologiczny, przekształcony potem w Papieską Akademię Teologiczną. Ksiądz Arcybiskup znał przez lata problemy tej uczelni, uczestniczył w komisji pracującej nad statutem uczelni kościelnych w czasie prac nad konkordatem. Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie nie jest zatem dla Nowego Wielkiego Kanclerza uczelnią nieznaną. Wiemy już, że Nowy Wielki Kanclerz chce, aby Papieski Wydział Teologiczny nadal istniał i w miarę swych możliwości nadal się rozwijał. Pragnie, aby posiadał dobrze przygotowaną i pracującą naukowo kadre, aby zachował swój charakter uczelni ściśle związanej z Archidiecezją, dobrze kształtującej nowych kapłanów.

W Warszawie są jednak, jak nigdzie w Polsce, dwa Wydziały Teologiczne: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Papieski Wydział Teologiczny. Ksiądz Arcybiskup jest więc Wielkim Kanclerzem dwóch Wydziałów i przy różnych okazjach zachęca nas do współpracy. Współpraca pomiędzy obu Wydziałami trwa od początku, profesorowie naszej Archidiecezji prowadzą często zajęcia w obu uczelniach, istnieją wzajemne kontakty obu Wydziałów. Współpracę tę chcemy dalej kontynuować i podejmować jej nowe formy jeśli tylko zajdzie taka potrzeba. Kontakty naukowe obu Wydziałów są bardzo owocne dla Papieskiego Wydziału.

Księdzu Arcybiskupowi, naszemu Nowemu Kanclerzowi, na progu posługi w naszym Kościele Warszawskim składamy najlepsze życzenia. Życzymy mocy Ducha, pokoju serca, Chrystusowego błogosławieństwa i opieki Maryi, Królowej Polski.

W bieżącym roku 2007 ksiądz profesor Marek Starowieyski obchodzi swoje siedemdziesiąte urodziny. Pisząc wspomnienie o Księdzu Profesorze mimo woli powracam myślą do lat seminaryjnych, jako że wtedy poznałem ks. Marka Starowieyskiego, już alumna starszego roku. Dziś wiem, że to wtedy rozpoczął swoją naukową drogę, którą szedł potem wytrwale. Studia w Warszawie, studia w Rzymie, praca w Rzymskiej Kongregacji, powrót do kraju i zajęcia na uczelniach w Warszawie. Na pierwszy rzut oka droga, którą idzie (poza pracą w Kongregacji) prawie każdy profesor wyższej uczelni. W tej naukowej drodze Księdza Profesora Marka jest jednak o wiele więcej. Ksiądz Profesor Marek z całym oddaniem, przez wszystkie lata uprawiał szeroką działalność naukową, poświęcał swe siły patrologii, kiedyś dopiero u nas odkrywanej oraz starożytnej literaturze chrześcijańskiej, także u nas przed laty tak mało znanej. Owocem tej wieloletniej działalności są liczne publikacje naukowe i publicystyczne, tomy apokryfów i starożytnej chrześcijańskiej poezji. Ksiądz Profesor Marek nie tylko sam prowadził naukowe badania, ale do swych prac wciągał innych, ułatwiał publikacje, torował drogę do trudniej dostępnych pism. Obecność księdza Profesora w naszym profesorskim gronie ubogacała nas wszystkich, stawała się za-

chęcią do pracy naukowej, otwierała na szersze horyzonty. Pisząc o bogatej działalności naukowej Księdza Profesora, koniecznie trzeba dodać, że jednak zawsze na pierwszym miejscu stawiał swoje kapłaństwo i pracę duszpasterską.

Znakiem naszej wdzięczności dla Księdza Profesora jest ten rocznik Warszawskich Studiów Teologicznych, złożony z dwóch tomów. W pierwszym zamieszczamy teksty autorów polskich, w drugim zagranicznych.

Księdzu Profesorowi Markowi Starowieyskiemu składamy na siedemdziesiąte urodziny najlepsze życzenia: jeszcze wiele lat pracy naukowej, nadal żywego zapału w badaniach, pokoju ducha i radości z wypełnianego zadania. Prosimy Chrystusa, naszego Pana o dalsze dla Niego błogosławieństwo, a Matkę Pana o opiekę. Wyrażamy też nadzieję, że teraz Ksiądz Profesor jeszcze ściślej będzie współpracował z naszym Papieskim Wydziałem Teologicznym.

W tym numerze Rocznika chcemy także wspomnieć innego Profesora, księdza Bogusława Inlendera, który odszedł do Pana 9 kwietnia 2006 roku. Ksiądz Profesor całe swe życie poświęcił nauce, teologii moralnej. Znów pamięć biegnie do lat seminaryjnych: Ksiądz Profesor był naszym profesorem. Potem lata wspólnej pracy w Seminarium i na Papieskim Wydziale Teologicznym, bliższe poznanie Księdza Profesora, długie czasem rozmowy nie tylko na teologiczne tematy. Zainteresowania Księdza Profesora były bardzo szerokie, jego wiedza z różnych dziedzin budząca podziw, do tej zaś wiedzy dochodziła mądrość. Rozmowa z Profesorem zawsze ubogacała i otwierała na nowe perspektywy. W swej pracy naukowej Ksiądz Profesor dbał o rzetelność przekazywanej wiedzy, uczył ścisłego myślenia, prowadził do głębszego spojrzenia. Wszystko to dostrzegamy dopiero z czasem, kiedy sami wchodzimy w dorosłe życie. Dziś wspominając Księdza Profesora zamieszczamy wspomnienia o Nim. Polecamy Go w modlitwie Panu.

Ks. Jan MIAZEK

Dziekan PWTW

Vaticano 26 sierpnia 2007

Palazzo della Cancelleria, 00120 Città del Vaticano

Drogi Księżu Dziekanie,

Bardzo serdecznie dziękuję za numer *Warszawskich Studiów Teologicznych*, zawierający *Miscellanea Patristica*, poświęcony Księdzu profesorowi Markowi Starowieyskiemu z okazji 70-lecia jego urodzin.

Cieszę się z tej inicjatywy. Ks. prof. Starowieyski wkładem swej myśli, entuzjazmu oraz wytrwałej pracy przyczynił się w dużej mierze do zapoznania polskich czytelników - i nie tylko polskich - z bogactwem i głębią twórczości teologicznej Ojców Kościoła i innych starożytnych pisarzy. Toteż gratuluję tej inicjatywy oraz przekazuję Księdzu Profesorowi Markowi wyrazy serdeczności i przyjaźni.

Łączę jak najlepsze pozdrowienia w Panu

Przewielebny
Ks. Prof. Jan MIAZEK
Kierownik Sekcji św. Jana Chrzciciela
Papieski Wydział Teologiczny
ul. Dewajtis 3
01-815 WARSZAWA

KAZIMIERZ NYCZ
ARCYBISKUP
METROPOLITA WARSZAWSKI

Warszawa, 18 czerwca 2007 r.

Ks. Profesor Marek Starowieyski

– w 70. urodziny

Jubileusz 70. urodzin ks. prof. Marka Starowieyskiego jest okazją, by podkreślić jego zasługi naukowe, zwłaszcza w dziedzinie patrystyki, ale także – trudną do przecenienia – rolę, jaką odgrywał i wciąż odgrywa w życiu archidiecezji warszawskiej i całego Kościoła w Polsce.

Urodził się w Krakowie w rodzinie ziemiańskiej; pochodził z ziemi krośnieńskiej, ale na stałe związał się z Warszawą, gdzie przeżył formację w Wyższym Metropolitalnym Seminarium Duchownym i w 1960 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk kard. Stefana Wyszyńskiego. Po święceniach pełnił obowiązki wikariusza w parafii Józefów. Ukończył studia z filologii klasycznej na Uniwersytecie Warszawskim. W 1965 roku podjął pracę dydaktyczną w warszawskim seminarium duchownym. Po studiach w Rzymie i trzyletniej pracy w Kongregacji Wychowania Katolickiego, powrócił do pracy w seminarium, od razu zyskawszy uznanie i szacunek studentów, przełożonych i władzy kościelnej. Od 1992 roku prowadził również wykłady w Instytucie Filologii Klasycznej Uniwersytetu Warszawskiego, a od 1998 roku w Rzymie w Instytucie Patrystycznym *Augustinianum*.

Nie sposób podsumować wybitnych osiągnięć naukowych warszawskiego Profesora. Trwałe miejsce w polskiej kulturze i – co wcale nie jest paradoksem – w duszpasterskim doświadczeniu Kościoła, zdobyły jego wielotomowe wydania przekładu apokryfów, poezji wczesnochrześcijańskiej czy patrystycznych komentarzy do niedzielnych czytań mszalnych, pt. *Karmię was tym, czym sam żyję* (tłumaczone także na język włoski). Podkreślane w środowisku naukowym znaczenie badawcze, ale też popularyzacyjne mają kierowane przez niego serie patrystyczne: *Ojcowie żywi* i *Źródła monastyczne*. Nie tylko udostępniają

one teksty niezmiernie ważne dla chrześcijaństwa i cywilizacji europejskiej w ogólności, ale spełniają wyraźne funkcje ewangelizacyjne. Liczne publikacje naukowe i publicystyczne, audycje radiowe i telewizyjne ks. profesora Starowieyskiego, przyczyniły się do znacznego wzrostu zainteresowania Ojcami Kościoła w Polsce.

Zdobył on też poważanie międzynarodowe. Przez udział w światowych kongresach, organizacjach naukowych i innych inicjatywach badawczych, stał się za granicą ambasadorem polskiej nauki i polskiego stylu życia o patriotycznym zabarwieniu.

W kraju znane są także jego teksty publicystyczne, pełne werwy i polemicznej ostrości, dotyczące nie tylko problemów patrystycznych, ale też roli teologii, formacji w seminariach duchownych czy kultury w życiu Polaków, z podkreśleniem jej ważności w świadomości i obyczaju Kościoła. Jest redaktorem naczelnym *Warszawskich Studiów Teologicznych*, wydawanych przez Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie oraz członkiem redakcji naukowych wielu czasopism specjalistycznych w Polsce i zagranicą.

Osiągnięciem księdza Starowieyskiego o historycznym wymiarze było zorganizowanie przy Wyższym Seminarium Duchownym w Warszawie biblioteki wyspecjalizowanej w patrologii i starożytności chrześcijańskiej, liczącej ponad 20 tysięcy woluminów książek i czasopism. Zakład ten wrósł w środowisko naukowe Stolicy; bez niego trudno dziś wyobrazić sobie realizację projektów badawczych dotyczących antyku chrześcijańskiego.

Należy podkreślić zaangażowanie Profesora w życie Kościoła. Był żywo obecny w działalności duszpasterskiej, gdy jako profesor mieszkał przy parafiach lub domach zakonnych w Warszawie i Burakowie. Głosił rekolekcje w wielu wyższych seminariach duchownych, a w 2006 roku prowadził „czas skupienia” dla polskich biskupów. Klerycy zawsze doceniali organizowane przez niego wycieczki i wędrowne obozy, mające na celu poznanie zabytków historycznych i ciekawych zakątków Ojczyzny.

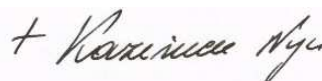
Wypada zatem powiedzieć, że dobro Kościoła, dobro nauki, wreszcie dobro każdego człowieka, którego spotyka na swojej drodze życia, należy do najpiękniejszych cech jego osobowości. Prałatura Jego Świątobliwości Jana Pawła II zdaje się być widocznym znakiem powszechnego uznania.

Człowiek spełnia się poprzez prawdę i dobro. Wśród wszystkich wartości prawda jest zawsze pierwsza, jest jak światło oświecające drogę – przypomniał nam Ojciec Święty Jan Paweł II w encyklice „Fides et Ratio”.

Osoba, która doświadcza owego światła wskazującego drogę, może pomóc innym świadectwem swego życia i pracą dydaktyczną. Do takich osób można bez wątpienia zaliczyć Przewielebnego Księdza Profesora. I właśnie za taką postawę mądrości i wiary, której uczy Ksiądz Profesor młodych i nie tylko młodych, jestem Mu szczególnie wdzięczny.

Z okazji 70. urodzin Księdza Profesora Marka Starowieyskiego życzę przez wstawiennictwo Matki Bożej Królowej Mądrości, by Pan nasz Jezus Chrystus obdarzał dalej Jubilata obfitością łask, pokojem ducha, wzmożonymi pasjami twórczymi oraz nowymi odkryciami patrystycznymi. Na dalsze lata pracy przesyłam pasterskie błogosławieństwo.

† Kazimierz Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

TABULA GRATULATORIA

Reverendissimo Professori

MARCO STAROWIEYSKI

Kazimierz NYCZ, Archiepiscopus Varsoviensis

Piotr LIBERA, Episcopus Plocensis

Tadeusz PIKUS, Episcopus auxiliaris, Varsoviae

Curia Metropolitana Varsoviensis

Faculté de Théologie de l'Université Catholique de Lublin

Facultas Theologica Universitatis Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae

Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae

Redakcja "Vox Patrum"

Redakcja "Warszawskie Studia Teologiczne"

Seminarium Maius Metropolitanum Varsoviensis

Seminarium Maius Varsoviae-Pragae

Seminarium Maius Lovicensis

Sekcja Patrystyczna przy Komisji Nauki Wiary Episkopatu Polski

Societas Theologica Varsoviensis

Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae

Wydawnictwo WAM w Krakowie

Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna "Ignatianum" w Krakowie

Facultas Theologica Pontificiae Academiae Theologicae, Cracoviae – Tarnów

Irena BACKUS, University of Geneva

Krzysztof BARDSKI, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae

Arkadiusz BARON, Pontificia Academiae Theologica, Cracoviae

Roman BARTNICKI, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae

Pier Franco BEATRICE, University of Padua

Dominique BERTRAND, Sources Chrésiennes, Lyon

Rudolf BRÄNDLE, Universität Basel

Ryszarda BULAS, Université Catholique de Lublin

Waldemar CERAN, Universitas Lodzensis

Bernard COULIE, Université Catholique de Louvain

Bogdan CZĘSZ, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań

Bogdan CZYZEWSKI, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań

Alberto D'ANNA, Università "Roma Tre"

Ysabel DE ANDIA, CNRS, Paris

Bazyli DEGÓRSKI, Roma

Alain DESREUMAUX, CNRS, Paris

Gilles DORIVAL, Université d'Aix-Marseille – Institut Universitaire de France
Franciszek DRĄCZKOWSKI, Université Catholique de Lublin
Augustyn ECKMANN, Université Catholique de Lublin
Alberto FERREIRO, Seattle Pacific University
Andrzej FILABER, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Ludwik GŁADYSZEWSKI, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań
Józef GÓRZYŃSKI, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Rémi GOUNELLE, Université Marc Bloch - Strasbourg II
Jacek GRZYBOWSKI, Seminarium Maius, Varsoviae-Pragae
Józef GRZYWACZEWSKI, Séminaire Polonais de Paris
Jean-Noël GUINOT, CNRS - Institut des Sources Chrétiennes
Anthony HILHORST, University of Groningen
Bożena IWASZKIEWICZ-WRONIKOWSKA, Université Catholique de Lublin
Zbigniew IZYDORCZYK, University of Winnipeg
Attila JAKAB, Budapest
Michał JANOCHA, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Elżbieta JASTRZĘBOWSKA, Polish Academy of Sciences in Rome
Éric JUNOD, Université de Lausanne
Stanisław KALINKOWSKI, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Marek KILISZEK, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Piotr KLIMEK, Seminarium Maius, Varsoviae-Pragae
Tadeusz KOŁOSOWSKI, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Stanisław KUR, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Jerzy LACHOWICZ, Seminarium Maius, Białystok
Stanisław LONGOSZ, Université Catholique de Lublin
Basile LOURIÉ, St. Pétersbourg
Mieczysław LUBAŃSKI, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Henryk MAŁECKI, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Annick MARTIN, Université de Rennes
Piotr MAZURKIEWICZ, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Martin MCNAMARA, The Milltown Institute of Theology and Philosophy – Dublin
Jan MIAZEK, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Ryszard MOŃ, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Józef NAUMOWICZ, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Simon C. MIMOUNI, École pratique des Hautes Études, Paris
Leszek MISIARCZYK, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Françoise MORARD, Université de Fribourg
Wincenty MYSZOR, Decanus Facultatis Theologicae UŚ, Katowice
Leon NIEŚCIOR OMI, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań
Arkadiusz NOCŃ, Roma
Policarpo NOWAK, Roma
Flavio G. NUVOLONE, Université de Fribourg
Kazimierz OBRYCKI, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae

Bernard OUTTIER, C.N.R.S. Lavau
Jerzy PAŁUCKI, Université Catholique de Lublin
Krzysztof PAWLINA, Seminarium Maius Metropolitanum Varsoviensis
Jacques-Noël PÉRÈS, Institut Protestant de Théologie, Paris
Lorenzo PERRONE, Università di Bologna
Henryk PIETRAS, Ignatianum, Cracoviae
Bogdan PONIŻY, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań
Jean-Marc PRIEUR, Université de Strasbourg
Willy RORDORF, Université de Neuchâtel
Ryszard RUMIANEK, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Leopold RZODKIEWICZ, Seminarium Maius, Legnica
Maciej SALAMON, Universitas Jagellonsis, Cracoviae
Andrzej SANTORSKI, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Tomasz SKIBIŃSKI, Seminarium Maius, Ołtarzew
Jacek SKROBISZ, Seminarium Maius, Łowicz
Jan SŁOMKA, Facultas Theologica UŚ, Katowice
Jan SOCHOŃ, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński
Edward STANIEK, Pontificia Academia Theologica, Cracoviae
Tomasz STĘPIEŃ, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Janusz STROJNY, Seminarium Maius Metropolitanum Varsoviensis
Antoni SWOBODA, Facultas Theologica Universitatis A. Mickiewicz, Poznań
Piotr SZCZUR, Université Catholique de Lublin
Roman SZMURŁO, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Mariusz SZRAM, Université Catholique de Lublin
Jan SZUBKA, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Marek SZYMULA, Universitas Cardinalis Stephani Wyszyński, Varsoviae
Waldemar TUREK, Roma
Piotr TURZYŃSKI, Seminarium Maius, Radom
Krzysztof TYBUROWSKI, Seminarium Maius, Rzeszów
Andrzej UCIECHA, Facultas Theologica UŚ, Katowice
Józef WARZESZAK, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Stanisław WARZESZAK, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Sławomir WASILEWSKI, Seminarium Maius, Łowicz
Norbert WIDOK, Facultas Theologica UO, Opole
Witold WITAKOWSKI, Uppsala University
Michał WOJCIECHOWSKI, Facultas Theologica Universitatis WM, Olsztyn
Jerzy Andrzej WOJTCZAK-SZYSZKOWSKI, Uniwersytet Warszawski
Józef WOLIŃSKI, Institut Catholique de Paris
Paweł WYGRALAK, Seminarium Maius, Poznań
Rafał ZARZECZNY, Pontificia Facultas Theologica, Varsoviae
Magdalena ZOWCZAK, Uniwersytet Warszawski
Jan ŻELAZNY, Pontificia Academia Theologica, Cracoviae
Antoni ŻUREK, Pontificia Academia Theologica, Cracoviae – Tarnów

Czcigodnemu Jubilatowi gratulacje składa Rektor Seminarium Duchownego Ks. Prof. Krzysztof Pawlina

Jubilat dziękuje za gratulacje i wspomina swoją karierę naukową

Czcigodnemu Jubilatowi gratulacje składa J.E. Abp Kazimierz Nycz

Patriarcha polskiej patrologii wśród swoich uczniów